

19. august 2022

UKA 2022/85

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Innuttaasut peqqinnissaqarfillu akunnerminni tatigeqatigiinnerat ataqeqatigiinnerallu annertusarnissaa anguniarlugu atorfillit atuisullu oqaloqatigiinnerat annertusarnissaa anguniarlugu peqqinnissaqarfinni immikkoortortaqarfinnilu tamani atuisut siunnersuisooqatigiivini pilersitsinissamut periarfissat misissornissai pillugit Naalackersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuineq aningaasatigut kingunissaanik nassuiaassaaq UKA2023-lu nallertinnagu tunioranneqassalluni.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Tungavilersuut

Nittartakkakut inuit naapittarfiini innuttaasut amerlasuut peqqinnissaqarfik pillugu oqaluttuassaqarmata isertugaataangilaq. Pisoqartillugu arlalitsigut pissutsit assigiinngitsut peqqutaasarput qularutissaanngilaru aamma peqqinnissaqarfipput pitsaasorpassuarnik aamma oqaluttuassaqarmat.

Isiginngitsuusaaginnarneqarsinnaanngilarli sumiiffinni nakorsiartarfiit ammasarfii killeqareeqisunut attaveqarniarneq ajornartarneranik oqariartortoqaraangat, soorlu pinartumik pisoqartillugu. Uanga isumaga malillugu innuttaasut pisariaqartitsisunut aqqut tamanna takivallaarpoq. Taamatuttaarlu ulappunneq peqqutaalluni saaffiginnittumut oqaloqatiginninnissamut piffissaalatsineq sulisunut aamma uumisuummerneramik pilersitsisartoq tupigisassaangilaq.

Nassuerutigisigu kalaallit anersaavat kulturiallu immikkuullarissuseqarmat pisortatiguunngikkaluarmik attaveqariaaseqaratta, attaveqatigiinnerpullu nukittunerulersartoq pisortatigoorpallaanngitsumik attaveqatigiinneq tungaveqaraangat. Ukiorpasuarni ileqqorisimavarput isumaqatigiissuteqanngikkaluarluta pulaartaattaratta. Peqqinnissaqarfimmi igerlatseriaaseq maanna aqqiissuussaaneq alla atorlugu ingerlanneqalersimavoq innuttaasulli pisariaqartitaanik ingerlanani. Innuttaasut, nakorsiartut aammalu peqqinnissaqarfiup akunnerminni akunneqalersitsisumik. Paaseqatigiinnissamut toqqissisimanissamullu aqqummik pilersitsinngilaq. Taamaattumik sumiiffinni aqqiissutinik pitsaasunik pilersitsiniarluta unammillernarsinnaasut naapilluta oqaloqatigiissutigisariaqarpagut, taamaasillutalu tatiginninnermik ataqinninnermillu pilersitsinissaq pisariaqarneranik nassuerutiginnilluta.

Qinigaaffik siuliani Naalackersuisuusimasut immikkoortortaqarfik Avannaa-ni oqaloqatigiinneq toqqissisimanerlu annertusaqqinniarlugu atuisut siunnersuisooqatigiivini pilersitsisimapput. Tamanna 2020-mi atuisut iluarisimaarinninneranik misissuiffiqarsimaneranniit qisuariartoqartariaqarneranit pivoq, innuttaasut saaffiginninnermik ikiyeqarnissaminut naammaginninnerat appassisimammat.¹

1

SDU, 13.5.2020 "Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen",
https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2020/brugernes_oplevelse_af_det_groenlandske_sundhedsvaesen_dk

Avannaaniit misilittagarineqalersimasut immikkoortorta qarfinni tamani atuisut siunnersuisooqatigiivini pilersitsinissamut ator neqarsinnaasariaqarput.

Piffissami aalajangersmasumi peqqinnissaqarfimmiit sulisoq oqalliffimmik ammatitsinerasigut atuisut siunnersuisooqatigiivi pilersinneqarsinnaapput, qaammammut aalajangersimasumik innutaasunut/atuisunut ulloqartitsilluni ingerlanneqartartussamik. Aamma imaassinnaavoq illoqarfik oqaaseqartartussamik toqqaanikkut oqallinnermi sumiiffinni ajornartorsiutinut aaqqiissutaasussamik apuussussamik. Angusaq pingarnerpaajussaaq atuisut sulisullu tigussaasunik ataatsimoorussamillu aaqqiinissaminnut oqalliffigisinnaasaannik peqalernissaa. Qularutigingilara innuttaasut nakorsiallu aamma paasinninnerulersinnaassasut sulisut tungaanniit pissutsit nassuiaanneqartalissagaluarpata. Paaseqatigiinnerlu taannarpiaq tatiginninnerulernermik toqqissisimanerulernermillu aaqqiinissamut pilersitsisusaavoq.

Uumisuummernartorujussuuvuq innuttaasut toqqissisimanngitsuni naammaginninngitsunilu meeqqaminnik ilaquuttaminnillu aningaasanik katersiutsittoqaraangat isiginnaaginnarsinnaasarlugit, Danmarkimi pitsaanerumumik ikiorserneqarsinnaaneq peqquutigalugu. Politikkip tungaaniit tamanna ajorsarnerujussuuvuq, peqqinnissaqarfimmiilli toqqaanaq innuttaasunut oqaloatiginninnerulernissamut aaqqiissutissanillu ujarlernerulernissamut tamanna periarfissaqartoq takusinnaavara, aningaasatigut inatsisitigullu sinaakkutaareersunut tikkuussisinnaanissamut. Peqqinnissamut inatsi tunngavigalugu innuttaast akunnerminni sumiiffinni atuisut siunnersuisooqatigiivini pilersitsinissamut aalajangersaanikkut nalunaarusiortoqarsinnaavoq. Atuisut siunnersuisooqatigiivi nakorsiat pillugit aaqqiissutissatut siunnersuuteqarnissamut akunnerminnilu paaseqatigiinnerulernissamut siunertalimmik suliaqarsinnaasut.

Nunatsinni tallimanik immikkoortorta qarfinnik napparsimaveqarfeqarpugut aqqaneq marlunnillu nakorsiarfarfeqarluta. Taamaattumillu atuisut siunnersuisooqatigiivi 17-nik pilersinneqassapput. Allattoqarfia ingerlatsinerannut, ataatsimiittarfisigut, nutserinernut, aqutsinikkut, ilisimasalinnik sulisoqarnermut aammalu naatsorsuutigingisamik angalanerni aningaasartuutit, nerisaqarnerit aammalu atuisut siunnersuisooqatigiivini peqataanermut aningaasarsiat aningaasartuutaassapput. Naalkkersuisut ilisimatitsissutigaat immikkoortorta qarfinni atuisut siunnersuisooqatigiivini pilersitsinissamut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissanik paasissutissanik pigisaqarnatik.² Suliniut taamak ittoq aallartinnissaanut aningaasatigut kingunissat erserinneqarnissaat pisariaqarmat UKA2023 pitinnagu misissuineq naammassereersimanissaa neriuutigaarput.

Partiit sinneriniik Naalakkersuisuniillu oqaaseqaatissat qilanaaraakka.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Misissuinissamut siunnersuutigineqartumut atorfillip ukiumut suliarisartagaasa affai (250-500.000kr.) aningaasartuutigineqarnissai naatsorsuutigineqarpoq.

Namminersorlutik inuussutissarsuiteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq

---

² Akissut § 37-apeqqut normu 154-2022

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai
Soqanngilaq